

Om materialet

”**Utforska språken!**” handlar om **flerspråkighet** och är en del av det språkstrategiska materialet för Huddinge kommun. Materialet utgör en grund för det språkutvecklande arbetet för förskolans personal när det gäller flerspråkighet; det är en grund för ett gemensamt arbetssätt och förhållningssätt. Materialet är indelat i en **inledning** varpå en **teoretisk del** följer som beskriver den forskning det språkutvecklande arbetet på förskolorna i Huddinge ska baseras på. Det teoretiska behöver dock alltid knyta an till det **praktiska** och därför kommer det mot slutet av materialet att finnas praktiska delar med handfasta idéer för arbetet i barngrupp och för samarbetet med vårdnadshavare.

Det språkstrategiska materialet ska ses som en ram för arbetet med språkutveckling på förskolorna och utifrån denna ram ska varje förskoleområde men också varje avdelning föra en dialog om var man själv står och vad man behöver utveckla. Vad är det just vi, i vårt förskoleområde, på vår förskola och på vår avdelning, behöver arbeta med? Gör en analys av verksamheten och förhåll er därefter till dokumentet ”Utforska språken” - vad behöver utvecklas? Vad börjar vi med? Med utgångspunkt i detta ska en **handlingsplan** tas fram för varje år med de insatser som behöver arbetas med. Ansvarig för att detta sker, är förskolechefen på respektive förskola. Ibland kan det vara bra med en flerårig handlingsplan exempelvis på 2-3 år då man i ett utvecklingsarbete inte kan göra allt samtidigt. Förskolechefen avgör vilken nivå handlingsplanen ska göras på; på enhetsnivå, förskolevis eller på arbetslagsnivå. Uppföljningsfrågor om hur arbetslaget arbetat språkutvecklande finns i Utforska språken.

Det är viktigt att se till att se till att förskolan hela tiden skapar förutsättningar för fortbildning när det gäller flerspråkighet och multimodalitet. Det är också nödvändigt att skapa forum internt på förskolan men även externt med andra förskolor för att reflektera kring frågor som berör språkutveckling och flerspråkighet. Forumen kan vara reflektionsmöten för arbetslag, gemensamma APT: n men kanske också specifika möten som endast handlar om språk och flerspråkighet. Även förskolans ledning måste vara delaktig i dessa möten och också skapa tid för dessa frågor på de interna ledningsmötena. Kanske det går att göra besök

internt på en annan avdelning? Eller kanske besöka en annan förskoleenhet för att se hur de jobbar eller ha gemensamma reflektioner med dem för att få in nya perspektiv och stötta varandra i arbetet med multispråkighet. Dessa möten över avdelningsgränserna och förskolegränserna ska även skapas för barnen!

När ny personal börjar på förskolorna ska den nyanställda få ta del av Huddinge kommuns material kring språkstrategier för att kunna arbeta enligt de förhållningssätt och arbetssätt som vi i kommunen tagit ställning för.

Hur man på förskoleenheten väljer att arbeta med kompetensutvecklingen gällande flerspråkighet ska också tas upp i handlingsplanen.

Kunskapsproduktionen i dagens samhälle är snabb och detta betyder att även innehållet i ”Utforska språken! – det språkstrategiska arbetet i Huddinge” kommun behöver revideras varje år då förskolans arbete ska vila på vetenskaplig grund enligt Skollagen (1kap 5§). Detta gör att materialet inte kommer att tryckas upp utan kommer att tillhandahållas som ett PDF dokument så att ändringar kan göras kontinuerligt och materialet på så sätt ständigt relateras till den forskning och kunskapsutveckling som pågår inom området. När förändringar ska göras kommer förskolecheferna samt språkpiloterna att vara delaktiga i processen.

I vårt arbete med det språkstrategiska materialet för Huddinge kommun använder vi teorier och forskning som utgångspunkt för vårt arbete då förskolans verksamhet enligt skollagen (1kap.§ 5) ska vila på vetenskaplig grund. Teorierna och forskningen vi använt oss av kan då ses som en gemensam **kunskapsbas** för alla som arbetar med ett pedagogiskt uppdrag på förskolorna i kommunen. Genom en gemensam kunskapsbas kan vi skapa en gemensam förståelse för det arbete vi utför på förskolan.

Det språkstrategiska dokumentet bidrar även till utvecklingen av yrkesspråket; genom att vi använder oss av teorier och forskning i vårt arbete på förskolorna kan vi se saker i ett annat perspektiv och tänkandet lösgörs från det vardagliga sammanhanget vilket kan leda till att nya perspektiv framträder. Detta språk som finns vid sidan av vardagsspråket kallas för *metaspråk*. Metaspråket är abstrakt och teoretiskt med ”tankemodeller, generaliseringar och reflekterande analyser” (Stähle & Bronäs, 2013, s.59). Metaspråket skiljer det professionella från det vardagliga och privata och är särskilt viktigt för verksamhetsutvecklingen. Vi kommer också att utifrån forskningen lyfta vissa begrepp som vi anser är viktiga att förhålla

Bilaga 1 – Utforska språket!

sig till på förskolan och i bilaga nr 2 har vi sammanfattat dess samt deras betydelse så att man lätt kan hitta dem.

Det är också viktigt att komma ihåg att det är skillnad på *modersmålsstöd* och *modersmålsundervisning* - i skolan är modersmålsundervisning ett eget ämne som ger poäng medan modersmålsstöd är alla de olika arbetsätten vi använder oss av på förskolan för att kunna stötta och utmana barnen i deras språkliga arbete.

Referenser

Ståhle, Y. & Bronäs, A. (red.) (2013). *Mentorskap i skola och förskola*. Stockholm: Norstedt.